Poštnina v državi SHS pavšalirana .

PTUJSKI LIST

Stane:
Za celo leto . . . . . K
za pol leta . . . .
za četrt leta .
za 1 mesec
Pos

.ejo.

Politično gospodarski te. .K.

Štev. 36 | Ptuj, 18. septembra 1921 | III. letnik

V soboto, dne 24. septembra
ob 8. uri zvečer
SHOD
demokratske stranke
v Društv. domu.
ODBOR.

Dramatično društvo za Ptuj

ima svoj
OBČNI ZBOR
v **soboto,** dne **17. septembra t. l. ob 20. uri v spodnjih prostorih „NARODNEGA DOMA.“**

Dnevni red:

1. Zapisnik;
2. Poročilo: tajnika, blagajnika, knjižničarja, gospodarja in intendanta;
3. Volitev novega odbora;
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi **ODBOR.**

Županska volitev v Ptuju.

V pondeljek ob šestih popoldne se je vršila nova volitev ptujskega župana, ker prve volitve niso bile potrjene. Zanimanje je bilo veliko, prišlo je 300 meščanov gledat volitev. Pri prvi volitvi je dobil demokratski kandidat dr. Senčar 7 glasov, narodni socialist V. Šerona 6 glasov in kandidat socialnih demokratov Lozinšek 11 glasov. Po tej volitvi sta se sešli demokratska in narodnosocialna stranka k posvetovanju radi županskih kandidatov. Obe stranki sta zahtevali za se župana. Pogoditi ste nista mogli, ker se narodni socialisti niso hoteli udati načelu večine in vstrajali pri zahtevi, da se večina uda manjšini. Demokrati so pravilno zahtevali za se, ker imajo več odbornikov, župansko mesto, narodnim socialistom pa so prepustili podžupansko mesto.

Pri ožji volitvi med demokratskim in socialnodemokratskim kandidatom je le eden naroden socialist čutil toliko narodne zavednosti in poštenosti, da je volil narodnega kandidata, ki je dobil tako osem glasov, a ostal v manjšini proti socialistu Lozinšku. Narobe so pa vsi demokrati pri volitvi za podžupana glasovali za narodno-socialnega pristaša ter mu tako pripomogli do izvolitve.

Ptujske županske volitve so značilne za ptujske strankarske razmere. Socialni demokrati kot najmočnejša stranka (11 odbornikov od 24) so si vtepli v glavo, da ostanejo pri g. Lozinšku, dasi poznajo njega in njegovo preteklost. Sicer Slovenec po rodu je zmerjal Lozinšek Slovence v Ornigovih časih, kakor so to delali narodni odpadniki. Ni se torej razlikoval od proslulega Orniga. Kako naj mesto Ptuj v današnjih razmerah trpi na čelu mestnega starešinstva takega človeka?

Najbolj zanimiv pojav pa so v Ptuju narodni socialisti. Dasi imajo najmanjše število mestnih odbornikov (6 od 24), bi moral biti župan baš iz njihovih vrst. Utemeljitev je klasična. Oni so socialni kakor socialni demokrati, večina je torej socialna, zato bodi tudi župan socialist. A ne socialni demokrat, nego narodni socialist, ker tvorijo glede slovenske narodnosti narodni socialisti z demokrati slovensko večino (6+7=13), dasi zatrjujejo tudi socialni demokrati, da so Slovenci.

Po isti logiki bi lahko zahtevali jugoslov. demokrati, da mora biti župan demokrat, ker tvorita obe demokratski stranki večino (7+11 = 18.) Ker pa so JDS narodni, morajo n a r o d n i socialisti voliti jugoslov. demokrata. Tako daleč pa seveda narodni socialisti ne mislijo, ker so v strankarski zaslepljenosti izgubili čut za nepristransko presojanje.

Stanovanjska oblast.

Z odlokom z dne 26. avgusta 1921 štev. 852/21/2 je pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socijalno skrbstvo imenovala v smislu člena 2 nar. dež. vlade v Ljubljani z dne 6. jul. 1921 št. 210 prisednike stanovanjskega oblastva, katero je s tem začelo redno poslovati v smislu stanovanjske uredbe z dne 21. maja 1921 Ur. list 202 oziroma pravilnika k tej uredbi z dne 6. jul. 1921 Ur. list 210.

Kot stanovanjsko oblastvo posluje okrajno glavarstvo za vse območje političnega okraja ter ima isto v smislu člena 10 stanovanjske uredbe izključno pravico razpolagati s stanovanji in drugimi prostori ter določevati najemnino. V teh poslih odloča stanovanjsko oblastvo v sejah, h katerim se pokličeta v vsakem slučaju po dva prisednika oz. namestnika in sicer jeden izmed hišnih lastnikov in drugi izmed najemnikov.

Sejam predseduje načelnik stanovanjskega oblastva ali njegov namestnik.

Okrajno glavarstvo kot stanovanjsko oblastvo posluje **izključno le ob sredah in petkih od 9—12 ure** v sobi št. 11.

Prošnje v stanovanjskih zadevah je kolkovati z 2 dinarskim kolekom ter priložiti 5 dinarski kolek za rešitev.

Prebivalstvu se v lastnem interesu priporoča, da se seznani z omenjeno stanovanjsko uredbo in tozadevnim pravilnikom, zlasti v zadevi določevanja najemnine, ter da se le v resnici potrebnih slučajih obrača na stanovanjsko oblastvo za intervencijo, da si s tem prihrani visoko kolekovino in pristojbino za upravne stroške, ki jih predpisuje člen 31 stanovanjske uredbe.

Opozarja se posebno na drugi odstavek člena 23 pravilnika stanovanjske uredbe, glasom katerega morajo stranke, ki se žele na novo preseliti v področje stanovanjskega oblastva ali pa priseliti v notranjosti stanovanjskega okoliša, to priselitev oziroma preselitev vsaj **mesec dni prej javiti** pristojnemu stanovanjskemu oblastvu. Brez izrecnega stanovanjskega oblastva se ne sme nobena stranka na **novo priseliti, niti preseliti niti vseliti v stanovanje.**

Istočasno se odreja na podlagi člena 9 cit. pravilnika za občino Ptuj, Breg in Krčevino obvezna prijava vsake izpremembe v obstanku in uporabi zgradbe stanovanj, stanovanjskih delov in drugih prostorov ter ima vsako tako spremembo hišni lastnik ali upravitelj, istotako podnajemodajalec prijaviti v 24 urah stanovanjskemu oblastvu.

Nadalje se opozarja na kazenska določila člena 30 predmetne uredbe, po **katerih se do 500.000 K oz. 6 mesecev zapora** kaznujejo prekrški določil te uredbe in pravilnika. Z isto kaznijo se kaznuje tudi oni, ki kaj ukrene, da onemogoči uporabo te uredbe ali se ji izogne.

Končno se pripomni, da bo radi spremenjenih razmer stanovanjsko oblastvo one nerešene prošnje, ki so bile vložene pri prejšnjih stanovanjskih komisijah, rešilo le, ako prizadeti te prošnje obnovijo ter doprinesejo potrebne koleke, ako istih že prvotni prošnji niso priložili.

Gospodarstvo.

Vinogradniki! Kaj nas uči ljubljanski vinski sejem?

Pri ravnokar končanem vinskem sejmu povodom ljubljanskega velikega sejma od 3. do 12. septembra se je izkazalo, da konzumenti, krčmarji in trgovci z vinom iščejo v prvi vrsti le kvalitetno boljša vina in plačujejo za taka neprimerno visoke cene. Posebno v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani je povpraševanje za prvovrstnimi kvalitetnimi vini naravnost ogromno.

Vinogradniki! Letošnje leto nam obeta sicer izborno vinsko kapljico. Dajmo, izrabimo ugodno konjukturo in pridelajmo čim večje množine kvalitetnih vin! Pred vsem, ne začnimo prerano s trgatvijo! Če bo treba in če se je bati prevelikih zgub, podbirajmo raje po enkrat, dvakrat pred glavno trgatvo. Poberimo, če je treba, tudi posamezne rane sorte poprej, a z glavno trgatvo pa pačakajmo najmanj do Terezijenega! Sortirajmo in izbirajmo grozdje pri glavni trgatvi! Vsak tudi najmanjši vinograduik lahko pridela prvovrstno kvalitetno vino, če boljše grozdne vrste zase potrga in spreša. Bolno, po oidiju ali kateri drugi bolezni napadano grozdje, potem zeleno, v zrelosti zaostalo grozdje ali grozdje od zelo pozno zorečih domačih grozdnih vrst ali manj dozorelo grozdje sploh od prebogato obloženega grozdja, končno gnilo grozdje, je pri tem izločiti, to se pravi na trsu pustiti in še le na zadnje potrgati in posebej sprešati. To zadnje daje pomešano s podbirino dobro domačo pijačo, kazi pa neverjetno kvaliteto, če ga ne izločimo pri glavni trgatvi. Manjši posestniki, pri katerih se ne izplača posebej prešati pri glavni trgatvi izločenega slabega grozdja, lahko istega po četrtem prelaganju (pri četrtem delu) dodenejo in spravijo mošt, ki nateče odslej naprej, kot manj vrednega posebej.

Srednji in večji vinogradniki pa pridelajte čimveč sortnih vin! Potrgajte posamezne grozdne vrste tudi v mešanih vinogradih posebej in sprešajte jih posebej, ravnaje se vedno po goraj očrtanih navodilih, kar se tiče časa in postopanja po trgatvi.

Na ta način bi se lahko pridelalo najmanj tri četrtine od celotnega vinskega pridelka kvalitetno vino v vrednosti najmanj 50% več, kakor je navadno vino, ki ga pridelamo in za katerega je le težko najti odjemalce. Letos se ceni celotna vinska produkcija na Štajerskem na približno 400.000 hl v vrednosti okroglo 800 miljonov kron. Če se pa ravnamo po zgoraj navedenih navodilih, dvignemo vrednost produkcije za nadaljnih 300 milijonov kron, to je povišek nad eno tretjino skupne vrednosti, ki se lahko doseže samo z nekoliko več in smotrenim delom. Zatorej vinogradniki! Zvišajmo vrednost letošnjega vinskega pridelka! A. Puklavec.

Nekaj opazk k letošnji trgatvi!

Pred vsem moram ponovno svariti pred prerano trgatvo. Dokler so listi ter grozdni pecljі zeleni in grozdje zdravo, tako dolgo pridobiva grozdje dnevno na sladkobi in finem okusu, torej na dobroti sploh; letos pa bo pridobivalo še na množini, posebno če bomo dočakali še pred trgatvo zadostnih padavin.

Pri lepem vremenu se lahko pomnožuje sladkor dnevno za ½% in še več. Zatorej ni vseeno, če se prične s trgatvo par ali celo teden dni preje ali pozneje.

Po nekaterih krajih imajo stroge določbe, da ne sme nihče preje pričeti brati, dokler ne določi čas trgatve posebna komisija ali županstvo. Pri dandanašnjem splošnem napredku se komu zdi, da je taka odredba ovira svobodnemu razpoloženju in odveč, ali vendar bi bila tudi pri nas umestna, kajti marsikateri prenaglež v trgatvi prisili vso okolico, da mu sledi in taka prenaglica posameznikov pokvari dostikrat kakovost vin celega okoliša.

Druga važna točka pri trgatvi je skrbno izvršeno delo, torej red in snaga. Le največja čistoča nam lahko zasigura okusno, dobro in stanovitno kapljico, kajti mnenje, da izloči mošt pri oziroma po vrenju vso nesnago, je napačno. Izloči jo sicer, ali še le potem, ko se je navzel njenega duha in okusa, ki mu ostane, ali pa se dostikrat zelo težko odpravi. Zatorej je vso posodo in orodje, ki se rabi, pred trgatvo skrbno osnažiti, če treba z vročo vodo skrtačiti, oz. umiti in med branjem vsaj dnevno splahniti s čisto vodo.

Pri trgatvi je nadalje skrbno ločiti nezrelo in gnilo ali drugače bolno grozdje od zrelega in zdravega; istotako belo od črnega, ker kupci ne marajo visoke barve. Pri večjih vinogradih naj se berejo posamezne vrste za se, ker se sortirano vino lažje in dražje proda, kakor nesortirano.

Paziti je tudi pri trgatvi, da ne pride med grozdje slama, ki se je rabila za vez, in listje ali druge slične reči; tudi se naj ne rabi rjasto, železno orodje. Nesnaga ob času trgatve je dostikrat vzrok različnim poznejšim boleznim in napakam vina, ki stavijo dostikrat pred zagonetko onega, ki ne zna primerno ceniti snago in red.

Vinarski inštruktor Zupanc.

* * *

Weinbaugenossenschaft v Ptuju je prevzel slovenski konzorcij in preosnovi podjetje v delniško družbo. Sestavil se je na iniciativo Zadružne zveze v Celju proponendski odbor, v katerega so bili izvoljeni! Dr. Anton Božič, predsednik Zadružne zveze v Celju, Janko Lesničar, ravnatelj Zadružne zveze v Celju, Jakob Zadravec, veleposestnik v Središču, Lovro Petovar, veleposestnik v Ivajnkovcih, dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuju (dosedanji državni nadzornik vinarske zadruge), Ivan Perko, posestnik v Ptuju, Ignac Vindiš, posestnik na Bregu pri Ptuju, Franc Toplak, ravnatelj Posojilnice v Ptuju, Janez Šegula, posestnik v Hlaponjcih. Pristopil je tudi g. Fran Jurtela, odvetnik v Ptuju, ki je osebno kakor tudi v imenu Hranilnega in posojilnega društva v Ptuju važno akcijo krepko podprl. Ptuj je naravno središče vinske trgovine vinorodnega Ptujskega, Ormožkega in Ljutomerskega okraja. Naše vinorejstvo se nahaja v hudi krizi, iz katere se moremo rešiti le potom samopomoči. Podjetje vinorejske zadruge naj tvori podlago novi delniški družbi, ki se ustanovi pod imenom: „Vinarska, d. d. s sedežem v Ptuju.“ Pritegniti hočemo v prvi vrsti vse vinorejce, organizirati na solidni podlagi nakup in prodajo vina v tuzemstvu in skrbeti za izvoz v inozemstvo Vsaka potrebna pojasnila daje odbor in je naslovljati prijave ali na predsednika g. dr. Antona Božiča v Celju ali pa na tajnika g. dr. Ivana Fermevca, odvetnika v Ptuju.

Cene žitu. Cene žitnih pridelkov so letošnjo jesen po vsej državi neverjetno poskočile. Za kg pšenice plačujejo v Sloveniji po 10·50 K, ječmena 10 K, ovsa 8 K, koruze 10 K, ajde 9 K in leče 17 K. Bela moka se še drži na ceni 18·50 K za kg, toda tudi v tem oziru zremo z vso skrbjo v bodočnost. V Zagrebu plačujejo meterski stot pšenice po K 1060 do 1070, koruze 780 do 885 in ovsa 775 K. V Novem Sadu pa stane pšenica 1020 do 1050 K meterski stot, rž 760 780 K, ječmem 600 do 830 K, moka 1 kg 15·40 K, otrobi meterski stot 480 do 500 K. V zadnjem času je začela kupovati Italija žito in živino v naši državi, kar bo bržčas povzročilo, da cene za žito ne bodo padale.

Dopisi.

Tožba proti Brandnerju. Narodnosocijalci so na svojem tuk. shodu dne 8. septembra tl. nasipavali radovednim poslušalcem kar na debelo — pesek v oči, Po priznanem načelu „drži ga“, so se zvalili na našega dr. Pirkmaierja. Poslanec Brandner je v potu svojega obraza izbruhal na dr. Pirkmaierja vso gnojnico, katero so mu v Ptuju narodni socijalci prezentirali. Kakor zvemo, je dr. Pirkmaier po svojem zastopniku dr. Senčarju vložil zoper g. Brandnerja in tovariše zasebno obtožbo.

Na shodu NSS dne 8. septembra 1921 so govorniki osebno napadali celo vrsto odličnih demokratov. Le ti si poiščejo zadoščenje na primeren način.

Tatvina v mestni cerkvi. Od srede na četrtek je zločinec vdrl v tukajšnji proštijski cerkvi v tabernakelj in vzel iz njega monštranco in kelih za obhajanje. Ker pa je hotel imeti samo srebro, ni odnesel celih s seboj, ampak je šel v klop in tam odvil vijake, ki držijo skup posamezne dele. S seboj je vzel gornji del monštrance in kupo od keliha, drugo je pa pustil v klopi pred klečalnikom.

ŠPORT. V nedeljo 18. t. m. se vrši prva jesenska tekma: „Športni klub Ptuj“ proti športnemu klubu „Korotan“ iz Maribora. Prosi se, da bi se ljudstvo udeležilo te tekme, ker le tako moremo priti do kakšnih uspehov. Na Hrvaškem in v Srbiji imajo v vsaki večji vasi po dva kluba, ki se podpirata. Pokažite, da mi Ptujčani nočemo zaostati s tem zdravim delom za telo in duh.

Vinska trgatev. Organizacija vojnih invalidov v Ptuju priredi letos kakor lani s pomočjo vojaške oblasti in pod pokroviteljstvom komande mesta dne 2. oktobra t. l. veliko vinsko trgatev v Društvenem domu v Ptuju. Vljudno prosimo posestnike vinogradov, da nam po možnosti darujejo potrebno grozdje, sadje itd. Več objavimo v prihodnji številki tega lista. Organizacija voj. invalidov.

Naznanilo. Naročila za glasilo „Vojni invalid“ prevzame poverjeništvo splošne organizacije vojnih invalidov v Ptuju, Prešernova ul. 26 v pisarni vsako sredo, petek in nedeljo od 9.—12. ure.

Volitev cenilnih komisij za dohodnino. V nedeljo, 25. septembra se vrše volitve cenilnih komisij za priredbo dohodnine v Ptuju in ptujskem okraju. Gledati moramo, da pridejo v te komisije možje, ki bodo najboljše zastopali koristi davkoplačevalcev. Zato predlagamo za Ptuj za člane v komisijo gg.: Brenčič Anton, trgovec, Zelenko Ignac, vodja Čevljarske zadruge, in dr. Franjo Zavernik, živinozdravnik; za namestnike pa dr. Franjo Šalamun, odvetnik, Mahorič Franc, trgovec in gostilničar, in Vaupotič Franc, sedlar. Za Ptuj dežela se priporočajo gg.: Topolovec Jos., posestnik na Črni Gori, Zadravec J., veletrgovec v Središča, in Žurman Janko, posestnik pri Sv. Trojici pri Rog. Slatini; za namestnike pa: Simonič Fr., veleposestnik v Ivanjkovcih, Vindiš J. v Pobrežah in Kupnik Fr. v Kostrivnici.

Kup gnoja. V „Jugoslaviji“ štev. 209 je pisano, kako so umazane ptujske ulice in da se nahaja cel kup gnoja pred tvrdko Hutter in gostilno „Pri belem križu.“ Gospod pisatelj si tega kupa gotovo ni dobro ogledal, ali pa ne pozna gnoja od cestnih smeti. Pisal je, da bi se to moralo prepovedati zaradi zdravstvenih ozirov; ta prostor je že več let določen za ta kup, pa še se dosedaj ni dognalo, da bi kateri človek zbolel ali celo umrl radi tega kupa cestnih smeti. Res je, da bi se našli drugi prostori za ta kup, vpraša se pa, kedo bo plačal cestne pometače, če bodo šli 1 km daleč s cestnimi smetmi na izprehod.

Sejmsko poročilo. Dne 6. septembra t. l. je bilo na sejem prignanih 270 konj in 629 goved. Cene so se gibale 6—20 K za kg žive teže. 2 vola s 1618 kg žive teže sta bila prodana 1 kg za 23 K. Drugi dan je bilo prignanih 497 svinj. Cene so se gibale 19—26 K za kg žive teže. Prasci 6—8 tednov stari 160—200 K komad.

Zaprisega rezervnih častnikov. Glasom dopisa komande mariborskega vojnega okruga se pozivljajo vsi rezervni oficirji bivše avstroogrske ter črnogorske armade, kateri so že sprejeti v skupni armadi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri so prej v srbski vojski služili in kateri imajo svoja stalna bivališča v območju okrajnih glavarstev Maribor, Ptuj, Ljutomer in Konjic, ter sodni okraj Dolnja-Lendava, v svrho polaganja ustmene in pismene prisege za 18. september 1921 na jednadnevno vežbo v vojski h komandi mbriborskog vojnog okruga v Maribor. Prisega se vrši točno ob 8. uri v II. artilerijski podoficirski šoli v Mariboru. Vsak naj prinese s seboj svoj pečat, vosek, eno celo polo papirja in peresnik.

Cirkovce. V št. 34 Vašega cenjenega lista ste priobčili poročilo o veselici gasilnega društva v Cirkovcah. Prosimo, da blagovolite natisniti sledeče pojasnilo: Društvo ni „klerikalno“, ampak sestoji iz članov, ki pripadajo raznim strankam. Res je, da smo bili dan po veselici po končanem obračunu dobre volje, smo pač „Poljanci“; a to ni šlo toliko na račun blagajne, ampak je pripisati slučaju, da je neki kupec našel izgubljeno listnico in v poravnavo preiskavne neprilike dal za 10 l vina. Sicer Vam pa nismo nehvaležni za dobre opomine, ter se še zanaprej priporočamo! Cirkovški gasilci.

Začetek šolskega leta 1921/22 na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru je 16. septembra t. l., kakor je bilo že razglašeno. Tega dne med 10. in 12. uro se imajo prijaviti vsi učenci v pisarni ravnateljstva. Ta stara kmetijsko-strokovna šola se naj ne zamenjuje z novo srednjo vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo v Mariboru, za ktero se določi začetek šolskega leta posebej pozneje.

Topola. Roparski napad se je zadnje dni izvršil na cesti Mladenovac-Topola. Dva nepoznana oborožena roparja sta stopila pred kmete, kateri so se vračali iz Mladenovca, kjer so prodali svoje poljedelske pridelke. Roparja sta kmetom vzela več tisoč dinarjev, le eden kmet ni hotel da ti denarja in se je spustil v beg. Roparja sta za njim streljala in kmeta lahko ranila. Nato sta roparja brez sledu odšla.

Glasbena Matica v Mariboru stopa v svoje tretje društveno leto. V teh dveh letih se je na zavodu šolalo nad 500 gojencev. Odkloniti se je moralo mnogo prosilcev vsled pomanjkanja prostorov. Temu nedostatku se bo letos odpomoglo, ker se bo pouk vršil tudi v treh sobah na državni gimnaziji. Sprejetih je bilo že pet učnih moči. Med počitnicami je šolski odsek pod vodstvom društvenega nadzornika g. dr. Tominška izdelal šolski red za gojence in kar je najvažnejše, društveno pragmatiko za redne in pomožne uči-

telje in izpolnil tudi za vse predmete učni red. Ukovina se je morala zvišati od 50 K oziroma 75 oziroma 90 K na 75 oziroma 90 K oziroma 120 K z ozirom na vedno naraščujoče stroške vzdržavanja zavoda. S temi ukovinami se ne bodo mogle kriti niti plače učiteljskega osobja. Da ne bo delovanje zavoda zaostalo, bodemo morali večkrat apelirati na dobra srca, in ker odbor ve, da ta apel ne bo brezuspešen, se radevolje loti velikega dela, ki ga še čaka.

Odbor Glasbene Matice v Mariboru prosi slavno občinstvo, da mu gre pri preskrbi sob na roko. Preskrbeti je 5 opremljenih sob za novodošle učne moči. Kdor lahko sobo odda, naj to naznani društvenemu predsedniku g. Oskarju Devu (okrožno sodišče.) Vpisovanje učencev se vrši do 16. septembra, Aleksandrova cesta štev. 5/II. Pouk se prične dne 15. t. m.

Politične vesti.

Kraljevo zdravje je vedno boljše. Vlada je dobila obvestilo, da se želi kralj vrniti še pred 25. septembrom, da prisostvuje 40dnevnemu parastosu za pokojnim kraljem.

Državni proračun za leto 1922. Ministrski svet je razpravljal o našem proračunu za prihodnje leto. Izdatki so bili proračunjeni na nekaj nad sedem milijard, dohodki pa štiri in pol milijarde. Ministrski svet je znižal izdatke na pet milijard, da bi primanjkljaj ne bil prevelik. Zelo skrajšane so bile pri tem postavke vojnega ministrstva.

Manifest radikalne stranke. Radikalna stranka, ktere predsednik in voditelj je ministrski predsednik Nikola Pašić, je izdala obširen manifest na svoje pristaše. V njem razlaga svoje delovanje od volitev dalje. Povdarja veliko nevarnost, ker so hotele opozicijonalne stranke razcepiti ujedinjeno državo na šest le rahlo med seboj zvezanih državnih enot. To je preprečila združitev radikalcev z demokrati, kterim so se pridružili tudi slovenski samostojni kmeti. Tem združenim silam se je posrečilo ustvariti ustavo in položiti tako trden temelj za nadaljni državni razvoj.

Padanje naše valute. Že nekaj časa sem pada vrednost našega denarja v inozemstvu. Kje tiče vzroki? Pri nas samih in naših sosedih. V tujini nimamo prijateljev. Naši sovražni sosedje, Italijani in Madžari, z vsemi silami izpodkopljujejo ugled naše države, češ da smo gospodarsko slabi in da so notranje politične razmere razdrapane. Tuji svet tem lažnjivim vestem tem rajši verjame, ker se dobe tudi med nami samimi ljudje in stranke, ki jim ni za močno državo, nego zabavljajo črez vse, kar stori vlada, ter hujskajo ljudstvo in netijo nezadovoljnost. Vlada in stranke dela imajo zato težko delo, da pomorejo našemu denarju do njegove prave veljave.

Avstrijsko-madžarski spor radi predaje zapadne Ogrske še vedno ni končan. Madžari so dobro oboroženi ter nikakor nočejo prepustiti ozemlja Avstriji. Avstriji pa zapadne velesile ne dovolijo, da bi s svojo vojske zasela ona ozemlje in Madžare z orožjem pregnala. Tako dajejo potuho oholim Madžarom, kterim greben vedno bolj raste. Neprijetno pa je to za nas in Čehe, ker Madžari tudi v teh državah hujskajo ljudstvo. Ako se Madžari ne bodo hoteli ukloniti mirovnim pogojem, nego celo ogrožali svoje sosede, si bo morala mala antanta sama poskrbeti za svojo varnost. To je že tudi sporočila madžarski vladi v Budimpešti.

Razno.

Predprodaja voznih kart. Potujoče občinstvo se opozarja, da prodaja naše špedicijsko podjetje „Balkan“, Maribor, Aleksandrova c. 35 vozne karte za vse proge Jugoslavije in Nemške Avstrije po istih cenah kot železnica ter daje vse potrebne informacije ustno in pismeno popolnoma brezplačno.

Zločin odkrit po dveh letih. Te dni so sarajevske oblasti odkrile zločin, ki je bil zvršen pred dvema letoma. Neka vdova je naznanila policiji, da sta dva njena sinova pred dvema letoma ubila svojega očeta. Posebna komisija je ekshumirala ostanke mrtvega in konštatirala, da so bila zlomljena starcu tri rebra. Na podlagi tega je bilo dognano, da je bil umorjen. Zločina osumljena brata sta pobegnila in misleč, da so ju izdali bratje, sta jim zapalila hiše. Hiše so zgorele do temelja, požigalca sta pobegnila v gozdove. Žendarmerijska patrulja, ki je bila poslana za njima, ju je privedla v Sarajevo, kjer sta bila izročena sodišču.

Baranjo so naše čete izpraznile in zasedli Madžari, toda na nekaterih krajih celo po 10 km ozemlja, ki pripada naši državi. Baje bodo naše čete s silo zopet zasedle one kraje, ki pripadajo nam in so jih ugrabili Madžari.

Razmejitev med Madžarsko in našo državo v Prekmurju se je začela 27. avgusta. Upajmo, da bo tudi ta del naše meje kmalo urejen in da naša delegacija reši še vsaj nekaj naših ljudi izpod Madžarov.

Zapadno Ogrsko bi morali Madžari do 29. avgusta izprazniti in predati Avstriji. Ko pa so avstrijski orožniki začeli zasedati te kraje, so avstrijski orožniki začeli zasedati te kraje, so jih na več krajih napadli madžarski vojaki, preoblečeni v civilne obleke, pa tudi madžarski orožniki so Nemce prisilili, da so se umaknili skoraj povsod na stare meje. Kakor se vidi, Madžarom še žila ne da miru.

Ne hodite po železniški progi, ker je to strogo prepovedano. Zlasti zadnji čas se postopa proti tem prestopkom jako strogo. Straža, ki stoji na vsakem mostu, ima pravico, proti vsakemu, ki se ne pokori njenim navodilom, rabiti orožje.

Izkaznice istovetnosti mora imeti vsaka oseba, zlasti tisti, ki potuje iz mesta. Opozarja se občinstvo, da ne bode imelo sitnosti, naj si vsak isto preskrbi. Izkaznica se dobi na magistratu proti plačilu pristojbine 50 para. Izkaznice se izdavajo za dobo 1 meseca, če se priloži slika za 1 leto.

Dinarska veljava je s 1. septembrom uvedena na vseh poštah naše kraljevine in se vsa plačila in izplačila zaračunajo edino v dinarjih.

20-odstotni odbitki o priliki kolkovanja kronskih novčanic se bodo počeli v doglednem času izplačevati.

Dvojni samoumor pri Sv. Barbari niže Maribora. Ljudmila Petrovič in tesarski polir v Strnišču pri Ptuja, Tomaž Klinc sta imela mladostno ljubezensko razmerje med seboj pred vojsko. Tomaž pa je moral k vojakom in Ljudmila ni dolgo časa dobila nobenega glasu od svojega ljubimca. V nadi, da je Tomaž mrtev, je poročila premožnejšega, 58 let starega brivca na Reki, s katerim je imela tudi eno hčerko. Pred nekaj dnevi pa je šla Ljudmila v Zagreb na obisk k svojim staršem. Pri tej priliki se je srečala s svojim prvim ljubimcem Tomažem, katerega je domnevala med mrtvimi. Prva ljubezen se je zopet vnela — Ljudmila in Tomaž sta začela od Zagreba naprej po vseh mestih uživati nedovoljeno zakonsko srečo. Tako sta dospela v torek, 30. avgusta k Sv. Barbari niže Maribora, kjer ima Tomaž sorodnike. V torek sta popivala in jedla skupaj ob zvokih nalašč za nju najete godbe v gostilni Schauperl pri Sv. Barbari. Ko sta bila že sita in napojena z vsem dobrim, vzame Ljudmila Tomažev notes in mu napiše v njega: Dovolj je trpljenja. Nato potegne Tomaž revolver, ga sproži za poskušnjo enkrat v tla, drugič v Ljudmilo nad srce in tretjič v samega sebe v srce. Ljudmila je zadeta še zbežala v kuhinjo, kjer se je zgrudila mrtva, Tomaž pa je bil pri priči mrlič. Tako je zahtevala zopet enkrat nesrečna ljubav kar dve človeški žrtvi.

Kako se obvaruješ tifusa in griže. Bodi vedno snažen in umit; pred vsako jedjo in kadar prideš iz stranišča, si umij z vodo in milom roke; ne primi nikdar jedi z umazano roko! Sadje moraš vedno dobro umiti in olupiti, predno ga zaužiješ, istotako moraš salato zelo dobro umiti. Pazi strogo na snago v hiši in okolu hiše; stranišča in gnojišča je treba večkrat na teden dobro posuti z živim apnom. Ne hodi v hišo, kjer leži bolnik bolan s tifuzom ali grižo, dokler ni ozdravljen in ni hiša razkužena. Bolnik mora ležati vedno sam v svoji lastni sobi. V to sobo ne sme stopiti nihče drugi kakor samo oseba, katera streže bolniku. V bolniški sobi mora biti vedno pripravljena; a) posoda s 3% lizolovo raztopino (dve žlici lizola na 1 liter vode), v kateri si mora oseba, ki streže bolniku, vselej umiti roke, kadar se je dotaknila bolnika, postelje, nočne posode itd. b) posoda z živim apnom, katerega se primeša eno dobro pest odpadkom bolnika; kajti v blatu in vodi se nahaja največ povzročiteljev tifuza in griže. Vsi prebivalci okužene hiše morajo uživati samo kuhana jedila in piti samo prekuhano vodo. Pokončavati se morajo muhe in drugi mrčes, kateri prenaša kali bolezni od nesnage človeka in jedi.

Književnost.

Dr. Ivan Prijatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. (Pota in cilji, 7.—9. zvezek). Izdala „Tiskovna zadruga.“ Cena meh. vez. 90 K, s pošto 6 K več. V tej knjigi, obsegajoči 414 strani opisuje pisatelj prehod od romantike k realizmu v mišljenju, v umetnosti in socialnem življenju ruskega naroda. Središče razprave tvorijo znamenita štirideseta leta, v katerih ima svoje korenine današnja Rusija. Delo je zasnovano tako, da stoji na treh vogelnih kamenih: na Gogolju, od katerega izvaja svoj rodovnik moderni ruski umetnik, na Bjelinskem, očetu ruske kritike in na Hercenu, kateregu smatra vsak Rus za idejnega roditelja novega ruskega človeka, zlasti z ozirom na njegova socialna iskanja, Kdor hoče spoznati ruskega duha, vseobsežnega recepterja svetovnih idej in mladostno-smelega graditelja novih duševnih in socialnih stavb za vse človeštvo, bo našel v tem delu zanesljivega vodnika, ki mu bo osvetlil marsikatero pot v ruskem duševnem labirintu. Knjiga, nastala na podlagi malone dvajsetletnega študija ruske literature in na osnovi poldrugoletnega osebnega opazovanja ruskih razmer na licu mesta, je edini pojav te vrste v naši znanstveni literaturi in je napisana tako, da jo bo lahko razumel vsak naš inteligent. „Tiskovna zadruga“ se ni ustrašila velikih stroškov, zvezanih z izdajo te knjige, kteri je dala tudi lično vnanjo opremo. Knjiga se naroča pri „Tiskovni zadrugi“ v Ljubljani, Prešernova ul., nasproti gl. pošte.

POSESTVO, obstoječe iz vinograda, sadonosnika, njive in gozda, meri skupaj 6 oralov, proda **Jakob Janise,** pos., **Dolgenjive,** fara Sv. Rupert, Slov. Gor.

Glasovir se proda. — Vpraša se pri g. **KUESS, Velika Nedelja.**

Meblovana ali prazna soba se išče v najem. — Naslov pove uprava lista.

Pestunja, katera zna nekaj šivati, se išče k dvema manjšima otrokoma. Plača po dogovoru. — Vpraša se v upravništvu lista.

Malo novo posestvo s ¾ orala zemlje, 10 minut od Ptuja, se po ugodni ceni proda. Naslov pove uprava lista.

SVARILO.

ŠTEFAN KRAMAR, posestnik v Terbegovcih, s tem naznanja, da on ni več plačnik za stroške, katere bi mu morebiti napravila njegova žena **Julijana Kramar,** ter se s tem svari vsakdo, kateri bi ji kaj dal ali posodil.

Terbegovci, 11. septembra 1921.

ŠTEFAN KRAMAR.

Medić, Rakovc & Zankl, d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzojavi: Merakl, Ljubljana.

Skladišče: Novisad. Telefon 64.

Gosposka ul. **Podružnica Maribor.** Šolska ulica

Emajlni laki. **Pravi firnež.** **Barva za pode.**

Priznano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL"-lak za pode. **„MERAKL"-linoleum lak za pode.** **„MERAKL-emajlni" lak.**

Ceniki se začasno ne razpošiljajo. — **„MERAKL"-brunoline.** — Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuju

„PETOVIA"

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.
Cene nizke, postrežba točna.

Pozor! Reklamna ponudba!
Samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur idočo, s triletno pismeno garancijo, za reklamno ceno 45 namesto 85 dinarjev franko proti prejšnji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopošlje takoj priporočeno. — Po povzetju se pošlje le proti ari 19 dinarjev.

Skladišče ur ADOLF MITH, ZAGREB,
Samostanska ul. 4.

„Panonija"

d. z. o. z.

izdeluje razne stroje in aparate, posebno tudi razne vinogradniške brizgalne in k njim spadajoča dela. Sedež podjetja:

PTUJ, Dravska ulica.

Lepa dvonadstropna hiša z vrtom v Ptuju se proda.

Naslov pove uprava lista.

Lepo posestvo

¾ ure od Ptuja, pri glavni cesti, lepo veliko gospodarsko poslopje, še skoraj novo, približno 9 oralov zemlje, sadonosnik, travnik, njive, hrastov les, se po ugodni ceni proda. Kje, pove uprava lista.

Gonilni jermeni

za tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini v zalogi pri

IV. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova c. 13.

POZOR! VINOGRADNIKI! POZOR!

Najbolj zanesljive vinske pipe

prodaja **Ignac Horvat**, strugar, **Ptuj**, Aškerčeva ulica 12.

V najem se odda velika vinska klet

z takoj rabljivimi vinskimi sodi. — Kje, pove uprava lista.

VINIČAR

z večjo družino, 4 do 6 oseb, priden, zvest in delaven, zastopen za vsako delo, se sprejme za vinograd **Leopold Slawitsch, Majberg.** — Vpraša se v moji trgovini v Ptuju.

Kdor želi

posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravništvu „Ptujskega lista."

Za

vzorčni semenj v Pragi ter za velesemenj v LJUBLJANI oddajamo **legitimacije in znake.**

Istotako prodajamo vozne listke za vse železniške proge Jugoslavije in Nemške Avstrije.

„BALKAN"
d. d. za mednarodne transporte.
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova c. 35.
Telefon 375. Brzojavi: »Spedbalkan.«

Gostilna

z nekaj zemlje se kupi ali vzame v najem. Ponudbe na upravo lista pod „Gostilna."

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuju.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000·—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah in v Brežicah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite.
∴ Izvršuje vse bančne transakcije. ∴

Odgovorni urednik: Dr. Tone Gosak. Last „Tiskovne zadruge" v Ptuju. Tisk: W Blanke v Ptuju.